

**Ustalanie dochodu rodziny: ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
(Dz. U. z 2015 poz. 114 t. j.)**

Czym jest dochód rodziny?

Dochód rodziny w rozumieniu ustawy o świadczeniach rodzinnych to przeciętny miesięczny dochód członków rodziny uzyskany w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy – w przypadku korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami wystarczy przedstawić zaświadczenie o pobieraniu ww. świadczeń, a w przypadku nie korzystania z świadczeń rodzinnych niezbędne jest przedstawienie wszystkich dochodów osiągniętych przez członków rodziny w roku 2013 wraz ze zaistniałymi zmianami do dnia złożenia wniosku o dofinansowanie do zakupu podręczników.

Obecny okres zasiłkowy trwa od 1 listopada 2014 r. do 31 października 2015 r. czyli rok kalendarzowy poprzedzający okres zasiłkowy to 2013 r.

Kto tworzy rodzinę ?

Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych: „Rodzinę tworzą małżonkowie, rodzice dzieci, opiekunowie faktyczni dzieci oraz pozostające na utrzymaniu dzieci do ukończenia 25 roku życia, a także dziecko, które ukończyło 25 rok życia legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością rodzinie przysługuje świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów”.

Czyje dochody brane są po uwagę?

Przy obliczaniu jego wysokości uwzględnia się dochód:

- małżonków,
- rodziców dzieci,
- opiekuna faktycznego dziecka oraz pozostające na utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia, a także dziecko, które ukończyło 25. rok życia legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością rodzinie przysługuje świadczenie pielęgnacyjne.

Do członków rodziny nie zalicza się:

- dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego,
- dziecka pozostającego w związku małżeńskim,
- pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko.

Jakie dochody są sumowane?

Dochodem w rozumieniu ustawy po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób są:

- przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach ogólnych na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne,

- deklarowany w oświadczeniu dochód działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, pomniejszone o należny zryczałtowany podatek dochodowy i składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne,
- inne dochody niepodlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych np.: alimenty otrzymywane na dzieci, stypendia, zasiłki chorobowe, deputaty węglowe, dochody z gospodarstwa rolnego.

Do dochodu ustalonego nie wlicza się: świadczeń rodzinnych otrzymywanych na dziecko.

Przykładowe dokumenty stwierdzające wysokość dochodu rodziny, w tym odpowiednio:

- zaświadczenia z urzędu skarbowego albo oświadczenia członków rodziny o dochodzie podlegającym opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, 30b, 30c i 30e ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych osiągniętym w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy (2012r);
- oświadczenia członków rodziny rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne o dochodzie osiągniętym w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy;
- oświadczenia członków rodziny o dochodzie niepodlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych osiągniętym w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy;
- zaświadczenia albo oświadczenia członków rodziny zawierające informację o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy;
- zaświadczenie właściwego organu gminy, nakaz płatniczy albo oświadczenie o wielkości gospodarstwa rolnego wyrażonej w hektarach przeliczeniowych ogólnej powierzchni w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy (**Zgodnie z obwieszczeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 23 września 2014 r. przeciętny dochód z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego w 2013 r. wynosił 2 869 zł (jest to dochód roczny)**);
- umowę dzierżawy – w przypadku oddania części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego w dzierżawę, na podstawie umowy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, albo oddania gospodarstwa rolnego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej,
- umowę o wniesieniu wkładów gruntowych – w przypadku wniesienia gospodarstwa rolnego do użytkowania przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną,
- odpis podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądzającego alimenty na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną lub odpis protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej, lub odpis zatwierdzonej przez sąd ugody zawartej przed mediatorem, zobowiązujących do alimentów na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną,
- przekazy lub przelewy pieniężne dokumentujące wysokość zapłaconych alimentów, jeżeli członkowie rodziny są zobowiązani orzeczeniem sądu, ugodą sądową lub ugodą zawartą przed mediatorem do ich płacenia na rzecz osoby spoza rodziny,

- w przypadku gdy osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w orzeczeniu sądu, ugodzie sądowej lub ugodzie zawartej przed mediatorem:

- zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów, lub - informację właściwego sądu lub właściwej instytucji o podjęciu przez osobę uprawnioną czynności związanych z wykonaniem tytułu wykonawczego za granicą albo o niepodjęciu tych czynności, w szczególności w związku z brakiem podstawy prawnej do ich podjęcia lub brakiem możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą, jeżeli dłużnik zamieszkuje za granicą,

- dokument określający datę utraty dochodu oraz miesięczną wysokość utraconego dochodu,
- dokument określający wysokość dochodu uzyskanego przez członka rodziny oraz liczbę miesięcy, w których dochód był osiągnięty – w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy,
- dokument określający wysokość dochodu uzyskanego przez członka rodziny z miesiąca następującego po miesiącu, w którym dochód został osiągnięty – w przypadku uzyskania dochodu po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy;

- odpis zupełny lub skrócony aktów zgonu rodziców lub odpis podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądającego alimenty lub odpis protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej, lub odpis zatwierdzonej przez sąd ugody zawartej przed mediatorem zobowiązujących do alimentów – w przypadku osoby uczącej się;

- kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy” – w przypadku cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2011 r. Nr 264, poz. 1573 oraz z 2012 r. poz. 589 i 769), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;

- odpis prawomocnego orzeczenia sądu orzekającego rozwód lub separację albo odpis zupełny lub skrócony aktu zgonu małżonka lub rodzica dziecka – w przypadku osoby samotnie wychowującej dziecko;

- odpis zupełny aktu urodzenia dziecka – w przypadku gdy ojciec jest nieznan;

- odpis prawomocnego orzeczenia sądu oddalającego powództwo o roszczenia alimentacyjne;

- orzeczenie sądu zobowiązujące jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka;

- odpis prawomocnego postanowienia sądu orzekającego przysposobienie lub zaświadczenie sądu lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka;

- orzeczenie sądu o powołaniu opiekuna prawnego dziecka;
- inne dokumenty, w tym oświadczenia, niezbędne do ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego (*zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 14 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 stycznia 2013 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. poz. 3)*).

Można skorzystać ze wzorów oświadczeń dostępnych na stronie internetowej Urzędu Miasta www.bip.stalowawola.pl w zakładce Poradnik Klienta Urzędu – Wydział Działalności Gospodarczej i Społecznej (DGiS 20).

UZYSKANIE DOCHODÓW:

Uzyskanie dochodu, zgodnie z art. 3 pkt 24 ustawy, oznacza uzyskanie dochodu spowodowane:

- zakończeniem urlopu wychowawczego;
- uzyskaniem prawa do zasiłku lub stypendium dla osób bezrobotnych;
- uzyskaniem zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z wyłączeniem pracy wykonywanej na podstawie umowy o dzieło;
- uzyskaniem zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej, z wyjątkiem rent przyznawanych rolnikom w związku z przekazaniem lub dzierżawą gospodarstwa rolnego;
- rozpoczęciem pozarolniczej działalności gospodarczej;
- uzyskaniem zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej;
- utratą zasądzonych alimentów w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do świadczeń.

W przypadku uzyskania dochodu do wniosku należy dołączyć odpowiednio:

a) w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym złożenie wniosku należy dołączyć dokument określający wysokość dochodu uzyskanego netto przez członka rodziny oraz liczbę miesięcy, w których dochód był osiągnięty, np.:

- zaświadczenie od pracodawcy o wysokości miesięcznych zarobków (netto) w okresie zatrudnienia;
- zaświadczenie z Urzędu Pracy potwierdzające wysokość zasiłku/ stypendium dla osób bezrobotnych (netto) w okresie pobierania świadczenia;
- kserokopię umowy zlecenie, umowy o pracę;
- kserokopię decyzji przyznania renty, emerytury;
- kserokopię decyzji przyznania zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługującego po utracie zatrudnienia;
- kserokopię decyzji zarejestrowania działalności gospodarczej;
- inne zaświadczenia adekwatne do rodzaju uzyskanego dochodu.

b) w przypadku uzyskania dochodu w roku bieżącym, tj. w roku składania wniosku należy dołączyć dokument określający wysokość dochodu uzyskanego przez członka rodziny z miesiąca następującego po miesiącu, w którym dochód został osiągnięty, np.:

- zaświadczenie od pracodawcy o wysokości wynagrodzenia (netto) z miesiąca następującego po miesiącu, w którym dochód został osiągnięty;
- zaświadczenie z Urzędu Pracy potwierdzające wysokość zasiłku/ stypendium dla osób bezrobotnych (netto) w okresie pobierania świadczenia;
- kserokopię decyzji przyznania renty, emerytury;
- zaświadczenie z ZUS potwierdzające wysokość zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługującego po utracie zatrudnienia (netto) w okresie pobierania świadczenia;
- inne zaświadczenia adekwatne do rodzaju uzyskanego dochodu.

SYTUACJE MAJĄCE WPŁYW NA ZWIEKSZENIE DOCHODU

Uzyskanie dochodu przez uprawnionego lub członka rodziny spowodowane:

- o zakończeniem urlopu wychowawczego;
- o uzyskaniem prawa do zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych;
- o uzyskaniem zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z wyłączeniem pracy wykonywanej na podstawie - umowy o dzieło;
- o uzyskaniem zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej, z wyjątkiem rent przyznanych rolnikom w związku z przekazaniem lub dzierżawą gospodarstwa rolnego;
- o rozpoczęciem pozarolniczej działalności gospodarczej;
- o uzyskaniem zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,

DOCHÓD UTRACONY:

Utrata dochodu, zgodnie z art. 3 pkt 23 ustawy, oznacza utratę dochodu spowodowaną:

- uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego;
- utrata prawa do zasiłku lub stypendium dla osób bezrobotnych;
- utrata zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z wyłączeniem pracy wykonywanej na podstawie umowy o dzieło;
- utrata zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej, z wyjątkiem rent przyznawanych rolnikom w związku z przekazaniem lub dzierżawą gospodarstwa rolnego;
- wyrejestrowaniem pozarolniczej działalności gospodarczej;

-utrata zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej; utratą zasądzonych alimentów w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do świadczeń.

Należy dostarczyć dokument określający datę utraty dochodu oraz miesięczną wysokość utraconego dochodu netto (np. zaświadczenie od pracodawcy o wysokości utraconych dochodów netto, kserokopia świadectwa pracy lub umowy-zlecenie, zaświadczenie z Urzędu Pracy o wysokości utraconych zasiłków bądź stypendium stażowego, decyzja wyrejestrowania działalności gospodarczej, decyzja wstrzymująca wypłatę renty lub emerytury oraz inne zaświadczenia adekwatne do rodzaju utraconego dochodu). Katalog dochodów, które można uznać za utracone można znaleźć poniżej - definicja dochodu utraconego;

SYTUACJE MAJĄCE WPŁYW NA ZMNIEJSZENIE DOCHODU

- Alimenty płacone na rzecz osoby spoza rodziny (zobowiązanie zgodnie prawomocnym wyrokiem sądu lub ugodą sądową):
  - kopia odpisu sądu lub kopia odpisu protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej,
  - przekazy lub przelewy pieniężne potwierdzające wysokość płaconych alimentów (jeżeli kwota świadczonych alimentów jest wyższa od kwoty ustalonej w wyroku lub ugodzie sądowej, jako kwotę świadczonych alimentów przyjmuje się kwotę podaną w przekazach lub przelewach).
- Pobyt członka rodziny w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie:
  - zaświadczenie o wysokości ponoszonej opłaty (w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, aktualnie 2009r.) wydane przez tę instytucję.
- Utrata dochodu przez uprawnionego lub członka rodziny spowodowana:
  - uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego;
  - utratą prawa do zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych;
  - utratą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z wyłączeniem pracy wykonywanej na podstawie - umowy o dzieło;
  - utratą zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej, z wyjątkiem rent przyznanych rolnikom w związku z przekazaniem lub dzierżawą gospodarstwa rolnego;
  - wyrejestrowaniem pozarolniczej działalności gospodarczej;
  - utratą zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
  - utratą zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do tych świadczeń.